

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р **Кирилка Симеонова Тагарева**- ръководител на катедра
Психология на Пловдивски университет “Паисий Хилендарски”,

на дисертационния труд на **Андреа Хрисанту**

на тема: **„Взаимовръзки между идентичност, себеуважение и комуникационно
безпокойство при ученици в юношеска възраст от Република Гърция”**

за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“**

в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки,
професионално направление 3.2 Психология, научна специалност „Педагогическа и
възрастова психология“

Със заповед на Ректора на Югозападния университет „Неофит Рилски“
Благоевград (ЮЗУ) съм определена за член на научното жури за осигуряване на
процедура за защита на дисертационен труд на тема: „Взаимовръзки между идентичност,
себеуважение и комуникационно безпокойство при ученици в юношеска възраст от
Република Гърция” за придобиване на образователната и научна степен ‘доктор’ в област
на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално
направление 3.2. Психология, научна специалност Педагогическа и възрастова
психология. Автор на дисертационния труд е Андреа Хрисанту – докторант към катедра
„Психология“ с научен ръководител доц. д. пс. н. Стоил Мавродиев.

Представеният дисертационен труд е с обем от 246 страници, обособен в няколко
части – въведение, теоретични възгледи, изследователска програма, анализ на резултатите,
обсъждане на резултатите, заключения, приноси и препоръки. Библиографската справка
включва 343 източника на латиница и 95 заглавия на гръцки език. В изложението са
включени 29 таблици.

Дисертационният труд на Андреа Хрисанту е посветен на идентичността,
самоуважението и комуникативната тревожност в юношеска възраст. Проблемът е
актуален в научно и научно-приложно отношение. Изграждането и поддържането на
идентичност, самоуважение и комуникация в юношеството стават все по-актуални
проблеми предвид установеното значение за личностното развитие, психичното
благополучие и здраве. Фокусът върху юношеската възраст е актуален въпрос, тъй като
този период се очертава като сензитивен в изграждането и откриването на идентичността
и личния потенциал. Освен това, изследването в дисертационния труд е проведено в
Гърция и Кипър и това внася възможност за обогатяване на културните аспекти на
идентичността, самоуважението и тревожността. В приложен аспект актуалността на

темата се открива в търсенето на пътища за подобряване на регулацията на тревожността на юношите. От тези позиции трябва да оценим разработката на представения дисертационен труд на Андреа Хрисанту като съществен принос към теорията и изследователската практика в областта на педагогическата и възрастовата психология. Основната цел, която си поставя А. Хрисанту, е изследване на връзките между идентичност, самооценка и комуникативна тревожност при подрастващи и юноши. Специфичните задачи са обвързани с възрастта, респективно с прогимназиалния и гимназиалния етап на образование; с влиянието на пола; с културата в Гърция и Кипър. Формулирани са седем хипотези.

Използваните методи за изследване са в съответствие с поставената цел. Андреа Хрисанту избира да приложи следните инструменти:

1. Тест за измерване на тревожността на Спилбъргър State-Trait Anxiety Inventory (STAI) за измерване на тревожността като състояние и черта.
2. Версии на метода за измерване и самооценка на самовъзприятието за подрастващи и юноши- The Self Perception Profile for Teenagers PATEM III and Adolescents (PATEM IV)
3. Описи на Бек (BYI). Опис на самооценката на Бек, версия за юноши – Beck Self-Concept Inventory-Youth (BSCI-Y); Опис на тревожността на Бек, версия за юноши Beck Anxiety Inventory-Youth (BAI-Y)

Хипотезите са проверени по емпиричен път и отразяват връзките между идентичност, самооценка и комуникативна тревожност при подрастващи и юноши в Гърция и Кипър. Всички издигнати хипотези, според А. Хрисанту, се потвърждават.

Научно-приложните приноси в дисертационния труд се заключават в провеждането на оригинално емпирично проучване в подрастваща и юношеска възраст на идентичността, самовъзприемането и тревожността. Приемам научните приноси, които отговарят на съдържанието на дисертационния труд и се заключават в следното:

1. На базата на осъществен теоретичен анализ са интерпретирани съвременни схващания за тревожността, самооценката и комуникацията в юношеството.
2. Проведено е оригинално емпирично проучване в научното поле на изследваната проблематика в Гърция и Кипър относно връзката „тревожност- самооценка - общуване“ и нейната детерминираност от факторите възраст, пол, култура при 13-18 годишни деца.
3. Проследено е влиянието на тревожността, самооценката и аспектите на общуването върху гръцки и кипърски юноши в контекста на комуникацията и взаимоотношенията с родителите и връстниците.
4. Установено е, че трайната тенденция и стабилност на отношенията между

юношите с връстниците и родителите, се явява основен индикатор за хармонично поведение на подрастващите.

5. Резултатите от настоящото изследване могат да бъдат приложени при разработването на обучителни програми от училищни психолози, педагози, социални работници и др. за подобряване на взаимоотношенията на подрастващите с връстниците и родителите и за подобряване на регулацията на тревожността при юношите.

Резултатите от изследването имат значимост за науката и практиката. Те имат теоретическо значение за по-задълбочено разбиране на идентичността, самовъзприемането и тревожността през юношеството. Едно от достоинства на представения труд е обстоятелството, че предоставя данни в култура, различна от българската и това дава възможност за сравнителни проучвания в областта на избраната проблематика. Резултатите и изводите биха могли да послужат като основа за внедряване на психокорекционни практики и здравни стратегии, насочени към хармонично психическо развитие на юношите.

Заклучение

Дисертационният труд показва, че Андреа Хрисанту притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’ на **Андреа Хрисанту** в област на висше образование: Социални, стопански и правни науки, професионално направление Психология, научна специалност Педагогическа и възрастова психология.

30.10.2023 г.

Изготвил становището:

/проф. д-р Кирилка Тагарева/

STANDPOINT

by Prof. **Kirilka Simeonova Tagareva** PhD - head of the Department of Psychology of Plovdiv University "Paisiy Hilendarski"

on **Antrea Chrysanthou** dissertation

on the topic: "*Interrelationships between Identity, Self-esteem and Communication Anxiety among Adolescents in the Republic of Greece*"

for awarding the educational and scientific degree "**doctor**"

in the field of higher education 3. Social, economic and legal sciences, professional direction 3.2 Psychology, scientific specialty "Pedagogical and age psychology"

By order of the Rector of the Southwestern University "Neofit Rilski" Blagoevgrad (SWU), I have been appointed as a member of the scientific jury to ensure a procedure for the defence of a dissertation on the topic: "Relationships between identity, self-esteem and communication anxiety in adolescent students from the Republic of Greece" for the acquisition of the educational and scientific degree 'doctor' in the field of higher education 3. Social, economic and legal sciences, professional direction 3.2. Psychology, scientific specialty Pedagogical and age psychology. The author of the dissertation is Antrea Chrysanthou - a doctoral student at the Department of "Psychology" with supervisor Assoc. Prof D.Sc. Stoil Mavrodiev.

The presented dissertation has a volume of 246 pages, divided into several parts - introduction, theoretical views, research program, analysis of the results, discussion of the results, conclusions, contributions and recommendations. The bibliographic reference includes 343 sources in English and 95 titles in Greek. The exhibition includes 29 tables.

Antrea Chrysanthou's dissertation is devoted to identity, self-esteem and communicative anxiety in adolescence. The problem is topical in a scientific and scientific-applied sense. The construction and maintenance of identity, self-esteem and communication in adolescence are becoming increasingly relevant issues given the established importance for personal development, mental well-being and health. The focus on adolescence is also topical, as this period emerges as a sensitive one in the construction and discovery of identity and personal potential. Furthermore, the research in the dissertation was conducted in Greece and Cyprus and this brings an opportunity to enrich the cultural aspects of identity, self-esteem and anxiety. In an applied aspect, the topicality of the topic is found in the search for ways to improve the regulation of adolescent anxiety. From these positions, we must evaluate the development of the presented dissertation of Antrea Chrysanthou as a significant contribution to the theory and research practice in the field of pedagogical and age psychology. Antrea Chrysanthou has set

the main goal of studying the relationships between identity, self-esteem and communicative anxiety in adolescents and adolescents. The specific tasks are related to age, respectively to two levels of education – junior high school and high school stage of education; with the influence of gender; with the culture of Greece and Cyprus. Seven hypotheses are formulated.

The research methods used are in accordance with the set objective. Antrea Chrysanthou chooses to apply the following tools:

1. Spielberger's State-Trait Anxiety Inventory (STAI) to measure anxiety as a state and as a trait.
2. Versions of the method for measuring self-evaluation and self-esteem - Self Perception Profile for Teenagers PATEM III and Adolescents (PATEM IV)
3. Beck Inventories (BYI). Beck Self-Concept Inventory-Youth (BSCI-Y); Beck Anxiety Inventory-Youth (BAI-Y)

The hypotheses are tested empirically and reflect the relationships between identity, self-esteem and communicative anxiety in adolescents and adolescents in Greece and Cyprus. All the raised hypotheses, according to Antrea Chrysanthou, are confirmed.

The scientific-applied contributions of the dissertation consist in conducting an original empirical study in adolescent - age of identity, self-perception and anxiety. I accept the scientific contributions which correspond to the content of the dissertation work and conclude in the following:

1. On the basis of a theoretical analysis, modern concepts of anxiety, self-esteem and communication in adolescence have been interpreted.
2. An original empirical study was conducted in the scientific field of the researched issues in Greece and Cyprus regarding the relationship "anxiety - self-esteem - communication" and its determination by the factors of age, gender, culture in the age group 13-18 year old children.
3. The impact of anxiety, self-esteem and aspects of communication on Greek and Cypriot adolescents in the context of communication and relationships with parents and peers was traced.
4. It has been established that the lasting trend and stability of relations between adolescents with their peers and parents is the main indicator of harmonious behaviour of adolescents.
5. The results of the present study can be applied in the development of training programs by school psychologists, pedagogues, social workers, etc. to improve adolescent relationships with peers and parents and to improve adolescent anxiety regulation.

The results of the research have significance for science and practice. They have theoretical implications for a deeper understanding of identity, self-perception, and anxiety in adolescence. One of the merits of the work presented is the fact that it provides data in a culture

different from the Bulgarian one, and this provides an opportunity for comparative studies in the field of the chosen issue. The results and conclusions could serve as a basis for the implementation of psycho-corrective practices and health strategies aimed at the harmonious mental development of adolescents.

Conclusion

The dissertation shows that Antrea Chrysanthou possesses in-depth theoretical knowledge and professional skills, demonstrating qualities and skills for independent conduct of scientific research.

Due to the above, I confidently give my **positive assessment** of the conducted research, presented by the above-reviewed dissertation work, abstract, achieved results and contributions, and I propose to the honourable scientific jury to award the educational and scientific degree "**doctor**" to **Antrea Chrysanthou** in the field of higher education: Social, economic and legal sciences, professional direction Psychology, scientific specialty Pedagogical and age psychology.

30.10.2023

Prepared the opinion:

/prof. Kirilka Tagareva, PhD /